

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

xx. De impedientibus Praelatis ne iurisdictione sua Ecclesiastica vtantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13883

tas in d. c. Nouerit, vt auctores citati tradunt) ſed etiam mentio facta ſit de quibuscunque iuribus, & priuilegijs quatuorſcunque Eccleſiarum, inde conſequentes eſt, in cenſuram huius Canonis incidere, non ſolum qui libertatem Eccleſiæ vniuerſalis violat, ſed etiam qui libertatem cuiuſcunque Eccleſiæ particularis violauerit; vnde, qui aliquid ſtatuit contra priuilegium proprium alicuius Collegij (puta Protonotariorum) aut alicuius Religionis, puta Monachorum, aut alicuius Eccleſiæ, puta Mediolanenſis, quamuis non incurrit cenſuram cap. Nouerit, de ſententia, excommunicat. hanc tamen Bullæ cœnæ cenſuram incurrit; Semper autem ſermo eſt de illis, qui hanc Eccleſiæ libertatem aliquo ſtatuto violant.

- 10 *Illud demum circa hunc Canonem obſeruandum eſt, Quod vii Statuta contra Eccleſiæ libertatem facta, & ordinata eſt aſſumere Statutum ad aliquem ſuum vſum; vnde qui ex vi alicuius Statuti, vel contra Eccleſiæ libertatem agunt, vel ſe contra eandem defendunt, vel etiam ſecundum huiusmodi Statuta iudicant, in huius Canonis cenſuram incidunt; ſicut etiam qui ſeruati faciunt prædicta Statuta eadem excommunicationem incurrunt. Quibus addo, quod cum hic non ſolum Statutorum, ſed etiam Conſuetudinis mentio facta ſit, ſi quis contra Eccleſiæ libertatem induceret Conſuetudinem, aut etiam Conſuetudine vteretur, non ſolum in d. c. Nouerit, ſed etiam in huius Canonis excommunicationem incidere, vt manifeſtè ſatis ex ipſius Bullæ verbis colligitur; & de hoc Canone hæc dicta ſufficiant, plura enim in ſuis locis de libertate Eccleſiaſtica dicemus, maxime, cum ad d. cap. Nouerit, de ſententia, excomm. expoſitionem, peruentum fuerit.*

De Impedientibus Prælatos ne iurisdictione ſua Eccleſiaſtica vtantur. Cap. XX.

SUMMARIUM.

- 1 Impedientes Prælatos, ne iurisdictionem ſuam Eccleſiaſticam exerceant, in excommunicationem Bullæ cœnæ incidunt.
- 2 Excommunicatio decima ſexta Bullæ cœnæ, contra quas perſonas lata ſit.
- 3 Excommunicatio decima ſexta Bullæ cœnæ, quando primum in Bulla poſita fuerit.
- 4 Potestatem ordinariam Episcopi impediens in Bullam cœnæ incidit.
- 5 Episcopum quo caſu coram tribunali laico conuenire liceat.

- EXcommunicatio Decima ſexta fertur in hæc verba:
- 1 Necnon qui Archiepiscopos, Episcopos alioſque ſuperiores, & inferiores Prælatos, & omnes alios quoscunque iudices Eccleſiaſticos ordinarios quomodolibet impediunt quo minus ſua iurisdictione Eccleſiaſtica contra quoscunque vtantur, ſecundum quod Canones, & Sacra Conſtitutiones Eccleſiaſticae, & Decreta Conciliorum generalium, & præſertim Tridentini, ſtatuant, ac etiam eos, qui poſt ipſorum Ordinariorum, vel etiam ab eis delegatorum quorumcunque ſententias, & decreta, aut alias fori Eccleſiaſtici iudicium eludentes, ad Cancellarias, & alias Curias ſeculares recurrunt, & ab illis prohibitiones, & mandata, etiã pœnalia ordinarijs, aut Delegatis prædictis decerni, & contra illos exequi procurant; Eos quoque qui hæc decernunt, & exequuntur, ſeu dant auxilium, conſilium, patrocinium, & fauorem in eiſdem.
  - 2 Canonis huius materia eſt Sacrilegium, quo impeditur iurisdictione Eccleſiaſtica Prælatorum, aut cõtra eorum ſententias recurritur, ad Curias, & Magiſtratus ſeculares

pro impetrandis prohibitionibus, & Mandatis contra eosdem Prælatos. Perioque principales ſunt ita; Primo, Impedientes Archiepiscopos, Episcopos, & alios Prælatos, & Eccleſiaſticos iudices ordinarios, ne iurisdictione ſua Eccleſiaſtica contra quoscunque vtantur. Secundo, Recurrentes ad Curias ſeculares, vel aliàs eludentes ſententias iudicum Eccleſiaſticorum tam Ordinariorum, quam Delegatorum, Tertio, Procurantes à Curijs ſecularibus prohibitiones, aut mandata etiam pœnalia contra ſententias Ordinariorum, aut Delegatorum. Quarto, Decernentes huiusmodi prohibitiones, aut mandata, eadem mandata exequentes, Perſonæ acceſſorie ſunt; Primo, dantes auxilium; Secundo, dantes conſilium; Tertio, dantes patrocinium; Quarto, dantes fauorem in prædictis.

Quod Canonis huius antiquitatem, vt docet Nau. in Manu. cap. 27. num. 70. verſi. Quarta, omnino recentior poſita eſt in Bulla cœnæ tempore Gregorij XIII. Cuius prima pars in fauorem iurisdictionis ordinariæ adita eſt, pars verò poſterior tam ordinariæ, quàm delegatæ fauor, ſicut etiam Concilium Tridentinum Sess. 25. de reform. cap. 20. vbi de hac materia tractat.

4 Circa huius Canonis intelligentiam hæc duo annotanda ſunt;

Primum eſt, Quod cum in Concilio Tridentino varijs in locis concedatur Ordinario poteſtas procedendi tanquam Delegato Apoſtolico, vbi etiam in aliquibus poteſtas illa delegata, Ordinario ex iure antiquo tanquam ordinaria competebat; ideo mihi valdè probabile eſt poteſtatem hæc, prioris huius Canonis partis protectione gaudere, Per hoc enim quod Concilium cõcedit, vt tanquam delegatus Apoſtolicus procedat, poteſtas illorum ordinaria non tollitur, ſed potius confirmatur, & corroboratur, vt ſic euidentius omne impedimentum, quo minus iurisdictione ſua ordinaria vtantur, auferatur.

Secundum eſt, Quod ſi aliquibus in locis Episcopi ipſi ad tribunaia ſecularia pro ſententiarum ſuarum, aut decretorum confirmatione recurrant, tunc quidem etiam partes contra eosdem Episcopos ad eadem tribunaia recurrant pro decretis illis tollendis, aut infirmandis, in huius Canonis cenſuram non incurrunt; quia tunc non pars eſt, quæ iurisdictionem Episcopi impedit, ſed ipſemet Episcopus, à quo pars ad tribunal ſeculare deducta, coram illo ſe legitime defendit; Cum etiam ex cõmuni DD. ſententia, à quouis etiam tyranno iuſtitiam accipere liceat, & hoc maxime, cum Episcopus ipſe ad illud tribunal partem vocauerit, tunc enim abſque dubio Episcopum ipſum coram eodem tribunali parti reconuenire licebit, argum. c. Prudentiam, de mutuis petit. & c. Accuſatores, §. cuius in agendo, 3. q. 8.

ADDITIO.

Adde. Hanc clauſulam nuper auctam fuiſſe quibusdã verbis per Modernum Põtificem Paulum V. & ſunt ita; Hac de cauſa directe, vel indirecte carcerando, vel moleſtando eorum agentes, procuratores, vel familiares; nec non conſanguineos, & affines.

Quorum quidem verborum effectus per ſe multiplicis eſſe apparet; eos igitur attendant quicunque illis affici poſſent.